

بررسی اثربخشی روش درمانی مبتنی بر نظریه انتخاب بر امیدواری و راهبردهای مقابله‌ای

افراد مبتلا به اختلال مصرف مواد مخدر

سمیه سبزمش جعفری^۱، علی اصغر فرخزادیان^۲، بهاره محمودزاده^۳، فرح کلهری طاقوستانی^۴، سعید مرادی

وفا^۵

۱- کارشناس ارشد روان شناسی عمومی، گروه روان شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه لرستان.

۲- دانشجوی دکتری روان شناسی، گروه روان شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه لرستان.

۳- کارشناس روان شناسی عمومی، گروه روان شناسی، دانشکده علوم اجتماعی و تربیتی، دانشگاه رازی کرمانشاه.

۴- کارشناس ارشد روان شناسی عمومی، گروه روان شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه.

۵- کارشناس ارشد روان شناسی بالینی، گروه روان شناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علوم تحقیقات کرمانشاه.

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی روش درمانی مبتنی بر نظریه انتخاب بر امیدواری و راهبردهای مقابله‌ای افراد مبتلا به اختلال مصرف مواد مخدر است. این پژوهش از نوع تحقیق نیمه آزمایشی (طرح پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل نابرابر) است. جامعه آماری مورد نظر در این پژوهش افراد تحت پوشش کلینیک‌های ترک اعتیاد شهر کرمانشاه می‌باشند، که تعداد ۴۰ نفر به عنوان نمونه و با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس و داوطلبانه انتخاب و به صورت تصادفی در گروه‌های آزمایش (۲۰ نفر) و کنترل (۲۰ نفر) جایگزین شدند. آزمودنی‌های هر دو گروه آزمون‌های امیدواری، راهبردهای مقابله‌ای کارآمد و راهبردهای مقابله‌ای ناکارآمد را به عنوان پیش آزمون تکمیل کردند. آزمودنی‌های گروه آزمایش، به مدت ۱۱ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای (هفته‌ای ۱ جلسه) تحت مداخله با رویکرد مبتنی بر واقعیت درمانی گلاسر قرار گرفتند. اما گروه کنترل هیچ نوع درمانی دریافت نکرد. پس از پایان مداخله، مجدداً پرسشنامه‌ها به عنوان پس آزمون بین شرکت کنندگان هر دو گروه توزیع شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش آماری تحلیل کوواریانس چند متغیری استفاده شد. نتایج نشان داد که واقعیت درمانی گلاسر، باعث افزایش امیدواری و راهبردهای مقابله‌ای مسئله‌مدار آزمودنی‌ها شد ($P < 0.001$). با توجه به نتایج این تحقیق، ضروری به نظر می‌رسد مدیران مراقبت سلامت قبل از پرداختن به درمان دارویی به عوامل روانشناختی در درمان سوءمصرف توجه نمایند و واقعیت درمانی به عنوان درمانی مؤثر جهت درمان سوءمصرف مواد مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: راهبردهای مقابله‌ای، امیدواری، درمان مبتنی بر نظریه انتخاب.